

Briuselis, 2022 m. birželio 27 d.
(OR. en)

10719/22

ESE 1

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. birželio 7 d.
kam:	Tarybos generaliniam sekretoriatui
Komisijos dok. Nr.:	COM(2022) 258 final
Dalykas:	KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 866/2004 įgyvendinimo ir jį taikant susidariusios padėties aštuonioliktoji ataskaita (2021 m. sausio 1 d. – gruodžio 31 d. laikotarpis)

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2022) 258 final.

Pridedama: COM(2022) 258 final

Briuselis, 2022 06 07
COM(2022) 258 final

KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI

2004 m. balandžio 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 866/2004 įgyvendinimo ir jį taikant susidariusios padėties aštuonioliktoji ataskaita (2021 m. sausio 1 d. – gruodžio 31 d. laikotarpis)

KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI

2004 m. balandžio 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 866/2004 įgyvendinimo ir jį taikant susidariusios padėties aštuonioliktoji ataskaita (2021 m. sausio 1 d. – gruodžio 31 d. laikotarpis)

Tarybos reglamentas (EB) Nr. 866/2004 dėl režimo pagal Stojimo akto 10 protokolo 2 straipsnį¹ (toliau – Žaliosios linijos reglamentas) įsigaliojo 2004 m. gegužės 1 d. Juo nustatomos ES teisės nuostatų taikymo asmenų, prekių ir paslaugų judėjimui per liniją, skiriančią Kipro Respublikos sritis, kurių Vyriausybė veiksmingai nekontroliuoja, ir sritis, kurias ji kontroliuoja, sąlygos. Siekiant užtikrinti šių taisyklių veiksmingumą, jas imta taikyti plačiau – įtraukiant šias sritis ir Jungtinės Karalystės Rytų suverenos bazės teritoriją (RSBT) skiriančią ribą².

Ši ataskaita apima 2021 m. sausio 1 d. – gruodžio 31 d. laikotarpį.

Ataskaitiniu laikotarpiu Kiprui ir toliau didelį poveikį darė COVID-19 pandemija.

2021 m. dėl šio reglamento įgyvendinimo Komisija palaikė konstruktyvų dialogą su atitinkamomis Kipro Respublikos valdžios institucijomis, Suverenos bazės teritorijos (SBT) administracija ir Kipro turkų prekybos rūmais.

1. ASMENŲ PERĖJIMAS

1.1. Linijos kirtimas oficialiuose linijos perėjimo punktuose

Reglamentu nustatyta Kipro, kitų ES piliečių ir trečiųjų šalių piliečių, oficialiuose perėjimo punktuose kertančių Žaliąją liniją (toliau – linija), laisvo judėjimo teisinė sistema. Palyginti su ankstesniais metais, 2021 m. liniją kertančių Kipro graikų ir Kipro turkų padaugėjo.

Remiantis Kipro Respublikos policijos (toliau – CYPOL) duomenimis, ataskaitiniu laikotarpiu iš Vyriausybės kontroliuojamų sričių į sritis, kurių Kipro Respublika veiksmingai nekontroliuoja liniją kirto 695 702 Kipro graikai (anksčiau – 397 717) ir 233 950 Kipro graikų transporto priemonių (anksčiau ~ – 176 769). Tuo pačiu laikotarpiu liniją kirto 513 291 Kipro turkas (anksčiau – 382 370) ir 423 846 Kipro turkų transporto priemonės (anksčiau ~ – 225 735) iš Kipro Respublikos sričių, kurių Vyriausybė veiksmingai nekontroliuoja, į sritis, kurias ji kontroliuoja³.

Liniją kertančių Kipro pilietybės neturinčių ES piliečių ir trečiųjų šalių piliečių skaičius taip pat padėjo. Ataskaitiniu laikotarpiu liniją abiem kryptimis kirto 371 910 Kipro pilietybės neturinčių ES piliečių ir trečiųjų šalių piliečių (anksčiau – 106 624).

¹ OL L 161, 2004 4 30, p. 128. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. liepos 15 d. Tarybos reglamentu (ES) Nr. 685/2013 (OL L 196, 2013 7 19, p. 1).

² Žr. Žaliosios linijos reglamento trečią konstatuojamąją dalį.

³ Kipro Respublikos valdžios institucijos nerenka duomenų nei apie Kipro graikų grįžimą į Vyriausybės kontroliuojamas sritis, nei apie Kipro turkų grįžimą į šiaurinę Kipro dalį.

Į pirmiau nurodytus CYPOL skaičius neįtraukti asmenys ir transporto priemonės, kirtę liniją iš šiaurinės Kipro dalies per Pergamo ir Strovilijos perėjimo punktus, kurie yra pavaldūs Jungtinės Karalystės Rytų suverenios bazės teritorijos (RSBT) administracijai. RSBT pranešė, kad liniją į šiaurinę Kipro dalį kirto 200 625 Kipro graikai (anksčiau – 90 955) ir 119 527 Kipro graikų transporto priemonės (anksčiau – 53 604). Tuo pat metu priešinga kryptimi liniją kirto 300 643 Kipro turkai (anksčiau – 236 346) ir 197 106 Kipro turkų transporto priemonės (anksčiau – 155 955). Be to, liniją abiem kryptimis kirto 228 950 Kipro pilietybės neturinčių ES piliečių ir trečiųjų šalių piliečių.

2021 m. perėjimo punktuose dirbo 89 CYPOL darbuotojai, palyginti su 76 darbuotojais 2020 m.

Iš Kipro turkų bendruomenės surinktų duomenų matyti, kad 2021 m. iš Vyriausybės kontroliuojamų sričių į šiaurinę Kipro dalį liniją kirtusių Kipro graikų skaičius padidėjo iki 1 013 778 (anksčiau – 495 448), o Kipro turkų transporto priemonių skaičius padidėjo iki 581 836 (anksčiau – 278 338). Iš tų duomenų taip pat matyti, kad priešinga kryptimi liniją kirtusių Kipro turkų skaičius padidėjo iki 893 014 (anksčiau – 685 671), o Kipro turkų transporto priemonių skaičius padidėjo iki 479 474 (anksčiau – 361 363). Remiantis pateiktais statistiniais duomenimis, iš Vyriausybės kontroliuojamų teritorijų į šiaurinę Kipro dalį liniją kirto 532 243 Kipro pilietybės neturintys ES piliečiai ir trečiųjų šalių piliečiai (anksčiau – 335 934).

Manyta, kad liniją kirtusių asmenų skaičiaus padidėjimas atspindi tiek laipsnišką grįžimą prie įprastesnio kasdienio gyvenimo po pirmųjų pandemijos metų, tiek tai, kad per tuos metus vėl buvo atidaryti visi perėjimo punktai. Be to, buvo pranešta, kad palankus euro kursas Turkijos liros atžvilgiu paskatino Kipro graikus kirsti teritorijas, kurių veiksmingai nekontroliuoja Kipro Respublikos Vyriausybė, nes jie norėjo apsipirkti. Kita vertus, taip pat pranešta, kad dėl perėjimo punktuose tebetaikyto reikalavimo pateikti dokumentus dėl COVID-19 statuso daug asmenų buvo atgrasyti nuo Žaliosios linijos kirtimo.

Ataskaitinio laikotarpio pradžioje kai kurie perėjimo punktai tebebuvo laikinai uždaryti. 2020 m. vasario 29 d. Kipro Respublikos Ministrų Tarybos sprendimu Ledros gatvės perėjimo punkto veikla buvo laikinai sustabdyta. Kipro turkai laikinai sustabdė Lefkos–Aplikio, Derinijos ir Kato Pirgo–Karavostasio perėjimo punktų veiklą. 2021 m. birželio 2 d. per Jungtines Tautas paskelbus dviejų Kipro vadovų pareiškimą, nuo 2021 m. birželio 4 d. visi likę perėjimo punktai vėl buvo atidaryti.

Atsižvelgiant į tebesitęsiančią COVID-19 pandemiją, ataskaitiniu laikotarpiu Žaliąją liniją kertantys asmenys turėjo pateikti patikrinimui konkrečius dokumentus apie savo sveikatos būklę, pavyzdžiui, skiepijimo pažymėjimus arba COVID-19 tyrimų rezultatus. Atsižvelgiant į pandemijos raidą, šie reikalavimai visus metus keitėsi. Abiejų bendruomenių techninis sveikatos komitetas, siekdamas suderinti šiuos reikalavimus, paskelbė keletą pareiškimų, į kuriuos Kipro Respublika ir Kipro turkų bendruomenė atsižvelgė priimdamos priemones perėjimo punktuose, kad būtų išvengta vienašalių veiksmų.

Buvo pranešta apie ilgas eiles keliuose perėjimo punktuose. Jos buvo siejamos su būtinybe tikrinti ne tik tapatybės dokumentus, bet ir COVID-19 dokumentus.

Kipro Respublikos valdžios institucijos neleidžia Kipro turkų autobusams, vežantiems ES piliečius, patekti į Vyriausybės kontroliuojamas sritis, jei jie neturi visiškai *acquis* atitinkančių Kipro Respublikos valdžios institucijų išduotų dokumentų.

Jungtinių Tautų taikos palaikymo pajėgos Kipre (UNFICYP) toliau siekė sudaryti geresnes sąlygas abiejų bendruomenių religinėms apeigoms atlikti.

1.2. Neteisėta migracija per Žaliąją liniją ir prieglobstis

Iš CYPOL pateiktų 2021 m. duomenų matyti, kad padidėjo neteisėtai liniją iš sričių, kurių Kipro Respublikos Vyriausybė veiksmingai nekontroliuoja, į Vyriausybės kontroliuojamas sritis kertančių migrantų skaičius. 2021 m. šią liniją kirto 9 812 neteisėtų migrantų; 2020, 2019 ir 2018 m. liniją kirto atitinkamai 4 857, 7 409 ir 4 451 neteisėti migrantai. Pagrindinės neteisėtų migrantų kilmės šalys – Sirija (2 274), Nigerija (1 445), Kongo Demokratinė Respublika (1 202), Pakistanas (838) ir Kamerūnas (765). Neteisėta migracija tebekelia didelį susirūpinimą Kipro Respublikos valdžios institucijoms.

Iš šių 9 812 neteisėtų migrantų 87 proc. (anksčiau – 81,5 proc.) kreipėsi tarptautinės apsaugos Kipro Respublikoje. Daugiausia prašymų pateikė migrantai iš Sirijos (1 902).

CYPOL galėjo nustatyti asmenis naudodama tuos pačius kriterijus kaip ankstesniais metais, visų pirma pagal informaciją jų kelionės dokumentuose ir susijusių migrantų pareiškimus. Remiantis šiuo vertinimu, beveik visi neteisėti migrantai, sulaikyti Vyriausybės kontroliuojamose srityse, neteisėtai kirtę liniją, į šiaurinę Kipro dalį buvo atvykę iš Turkijos.

Kipro turkų bendruomenė pranešė, kad šiaurinėje Kipro dalyje buvo toliau dedamos pastangos siekiant užkirsti kelią neteisėtai migracijai. 2021 m. 3 508 asmenims⁴ nebuvo leista atvykti į Vyriausybės nekontroliuojamas Kipro sritis, o 1 325 asmenys⁵, kurie buvo sulaikyti šiaurinėje Kipro dalyje, buvo deportuoti.

Remiant JT, abiejų bendruomenių atstovai susitiko abiejų bendruomenių techniniame nusikaltimų ir nusikalstamos veikos reikalų komitete. Abi bendruomenės papildė šio komiteto veiklą toliau naudodamosi jungtiniu ryšių centru, kuris yra informacijos apie baudžiamąsias bylas keitimosi priemonė.

CYPOL labai gerai įvertino bendradarbiavimą su kitais atitinkamais Kipro Respublikos Vyriausybės departamentais ir RSBT administracija.

Rytų suverenios bazės teritorija (RSBT)

⁴ Piliečių skaičius pagal šalis: Turkija – 635, Nigerija – 488, Somalis – 413, Kongas – 226, Pakistanas – 171, kitos valstybės – 1 575.

⁵ Piliečių skaičius pagal šalis: Sirija – 610, Turkija – 225, Nigerija – 130, Pakistanas – 70, Bangladešas – 43, kitos valstybės – 245.

Ataskaitiniu laikotarpiu RSBT institucijos ir toliau taikė tokius pačius sveikatos reikalavimus kertant sieną, kaip nustatyti Kipro Respublikos.

Padidėjo neteisėta migracija iš Vyriausybės nekontroliuojamų Kipro sričių per RSBT. 2021 m. buvo sulaikyti 165 neteisėtai liniją kirtę migrantai⁶. Iš 2 488 asmenų, kuriems nebuvo leista kirsti linijos, dauguma (559) buvo Rusijos piliečiai. Remdamosi atitinkamomis Susitarimo dėl Jungtinės Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos Protokolo dėl Jungtinės Karalystės suverenių bazių teritorijų Kipre nuostatomis, RSBT institucijos neleido kirsti Žaliosios linijos per šiaurinę Kipro dalį atvykusiems užsienio piliečiams⁷. Šie asmenys buvo nukreipti į perėjimo punktus už RSBT ribų, kad būtų atliktos jų patikros pagal atvykimo į Kipro Respubliką sąlygas.

Bendradarbiavimą su Kipro Respublika Suverenos bazės teritorijos (SBT) pareigūnai ir toliau vertino puikiai.

Atokiau nuo linijos perėjimo punktų SBT policija, siekdama kovoti su neteisėta migracija, patruliavo atsižvelgdama į galimą riziką ir žvalgybos duomenis. Papildomai patruliavo ir SBT muitinės ir karinių pajėgų patruliai. Ataskaitiniu laikotarpiu Žaliajai linijai stebėti buvo panaudoti bepiločiai orlaiviai, taip pat įsigytos ir panaudotos dvi transporto priemonės su šiluminio vaizdo kamera ir dvi transporto priemonės su apšvietimo prožektoriumi.

Keturis neoficialius linijos perėjimo punktus Pergamo kaime ar netoli jo, kuriais naudojasi vietos gyventojai ir ūkininkai, kontroliuoti itin sunku. Kaip minėta ankstesnėse ataskaitose, šie neoficialūs linijos perėjimo punktai tebekelia rūpesčių ir reikėtų rasti tinkamą sprendimą atsižvelgiant į Protokolo dėl Jungtinės Karalystės suverenių bazių teritorijų Kipre 7 straipsnį. Ataskaitiniu laikotarpiu SBT institucijos spontaniškai tikrino asmenis, kurie naudojami keliais, jungiančiais šiuos perėjimo punktus.

2. PREKIŲ PERVEŽIMAS

2.1. Prekybos vertė

Pagal Žaliosios linijos reglamento 4 straipsnį prekės gali būti įvežtos iš Vyriausybės nekontroliuojamų sričių į Vyriausybės kontroliuojamas sritis, jei jos atitinka 4 straipsnyje nustatytus kriterijus⁸ ir yra vežamos su Kipro turkų prekybos rūmų išduotu dokumentu. Pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 1480/2004⁹ 8 straipsnį Kipro turkų prekybos rūmai ir Kipro Respublikos valdžios institucijos kiekvieną mėnesį pranešdavo apie prekių, kurioms išduoti lydimieji dokumentai, rūšį, kiekį ir vertę.

⁶ Iš 165 neteisėtų migrantų, sulaikytų RSBT, 154 pateikė prieglobsčio prašymus ir buvo perduoti Kipro Respublikos valdžios institucijoms. Šie asmenys pridedami prie bendro neteisėtai liniją kirtusių asmenų skaičiaus, kuris išskirstytas pagal pilietybę priedo VII lentelėje.

⁷ Trečiųjų šalių piliečiams (išskyrus Jungtinės Karalystės piliečius) leidžiama kirsti liniją tik tuo atveju, jei jie vykdo su gynyba susijusią veiklą arba yra tokią veiklą vykdančio asmens šeimos nariai.

⁸ 4 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad prekės turi būti ištiesai gautos teritorijose, kurių veiksmingai nekontroliuoja Kipro Respublikos Vyriausybė, arba jų paskutinis esminis ir ekonomiškai pateisinamas perdirbimas ar apdirbimas turi būti atliktas tam tikslui įrengtoje įmonėje, esančioje teritorijose, kurių Kipro Respublikos Vyriausybė veiksmingai nekontroliuoja.

⁹ 2004 m. rugpjūčio 10 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1480/2004 (OL L 272, 2004 8 20, p. 3).

Remiantis Kipro turkų prekybos rūmų statistiniais duomenimis, prekių, kurioms išduoti lydimieji dokumentai, bendra vertė buvo 6 836 060 EUR (anksčiau – 4 974 335 EUR). Iš šių duomenų matyti, kad, palyginti su 2020 m., prekių, kurioms išduoti lydimieji dokumentai, bendra vertė padidėjo 37 proc.

Remiantis Kipro Respublikos pateiktais statistiniais duomenimis, bendra prekybos prekėmis, kurioms išduoti lydimieji dokumentai ir kurios faktiškai kirto liniją, vertė padidėjo 31 proc. ir siekė 6 151 022 EUR (anksčiau – 4 693 898 EUR).

Nors prekybos srautai iš Vyriausybės kontroliuojamų sričių į šiaurinę Kipro dalį į Žaliosios linijos reglamento taikymo sritį nepatenka, pažymėtina, kad, remiantis Kipro prekybos ir pramonės rūmų duomenimis, jų vertė sumažėjo maždaug 39 proc. nuo 694 281 EUR 2020 m. iki 420 253 EUR 2021 m. Prekybos srautai iš Vyriausybės kontroliuojamų sričių į šiaurinę Kipro dalį sudaro 6,8 proc. prekybos apimties priešinga kryptimi (14,8 proc. 2020 m.).

Kipro turkų bendruomenė ir toliau taikė prekybos režimą, kuris atitinka Žaliosios linijos reglamente nustatytus apribojimus. Pagrindinis Kipro turkų suinteresuotųjų subjektų argumentas – vietos įmonių apsauga. Be to, prekėmis iš Vyriausybės kontroliuojamų teritorijų į šiaurinę Kipro dalį galima prekiauti tik išdavus importo leidimą. Tačiau šis prekybos režimas ne visada taikomas nuosekliai.

2.2. Prekių rūšys

2021 m. prekių, kuriomis prekiaujama, pobūdis iš esmės nesikeitė. Daugiausia prekiauta statybinėmis medžiagomis, taip pat plastikais, baldais ir šviežia žuvimi¹⁰.

Pradėta prekiauti naujomis prekėmis, pavyzdžiui, polistireno putplasčio plokštėmis, plieno ir aliuminio profiliais, strypais ir plieninėmis durimis.

2.3. Pažeidimai

Kipro Respublika atkreipė Komisijos dėmesį į du konkrečius pažeidimus, kurie buvo padaryti ataskaitiniu laikotarpiu.

Pirmasis buvo susijęs su morkų siunta, kurios mėginius ištyrė Kipro Respublikos valstybinė generalinė laboratorija. Atlikus tyrimus nustatyta, kad pesticidų linurono ir triadimenolo liekanos viršijo leistiną ribą. Komisija informavo Kipro turkų prekybos rūmus ir jie paprašė gamintojo imtis visų būtinų priemonių, kad būtų užtikrinta visiška atitiktis atitinkamoms taisyklėms ir sveikatos saugos standartams.

Antrasis atvejis buvo susijęs su alyvuogių siunta, kurios mėginius taip pat ištyrė Kipro Respublikos valstybinė generalinė laboratorija. Atlikus tyrimus nustatyta, kad pesticido cipermetrino liekanos viršijo leistiną ribą. Komisija informavo Kipro turkų prekybos rūmus

¹⁰ Priedo IV lentelė.

2.4. Su prekių judėjimu susijusios kliūtys ir sunkumai

Toliau išlieka kliūčių prekybai per liniją ir, Komisijos bei Kipro turkų bendruomenei priklausančių veiklos vykdytojų nuomone, tai lemia dabartinį nedidelį prekybos mastą.

Kaip minėta ankstesnėse ataskaitose¹¹, klausimas dėl Kipro turkų komercinės paskirties transporto priemonių, įvažiuojančių į Vyriausybės kontroliuojamas sritis, vis dar neišspręstas, ir šiuo metu jokioms sunkesnėms nei 7,5 t Kipro turkų komercinės paskirties transporto priemonėms neleidžiama kirsti linijos, jei jos neturi visapusiškai *acquis* atitinkančių Kipro Respublikos išduotų dokumentų. Kipro Respublikos valdžios institucijos pranešė Komisijai, kad jos ėmėsi priemonių, siekdamas Kipro turkams palengvinti techninės apžiūros pažymėjimų ir profesionalaus vairuotojo pažymėjimų gavimo procedūrą. Išsprendus šį klausimą būtų galima gerokai padidinti prekybos mastą, nes prekes vežti būtų paprasčiau. Dėl to taip pat sustiprėtų Kipro ekonominės veiklos vykdytojų ryšiai, o tai turėtų nemažai įtakos didinant abiejų bendruomenių tarpusavio pasitikėjimą. Komisija toliau bendradarbiaus su Kipro Respublikos valdžios institucijomis ir Kipro turkų bendruomene, kad šis klausimas būtų išspręstas.

Kaip pranešta ankstesnėse ataskaitose, Kipro Respublikos valdžios institucijos neleidžia įvežti perdirbtų maisto produktų ir su maistu besiliečiančių medžiagų, nes sveikatos apsaugos tarnybos išreiškė abejones dėl gamybos proceso šiaurinėje Kipro dalyje. Komisija Kipro Respublikai patvirtino, kad pagal taikomą teisinę sistemą leidžiama šiuos produktus įvežti per Žaliąją liniją. Nors pagal Žaliosios linijos reglamentą Kipro Respublikos valdžios institucijos perėjimo punktuose gali imti produktų mėginius tolesnei analizei, jos neturėtų drausti įvežti visų perdirbtų maisto produktų. Komisija apgailestauja, kad ataskaitiniu laikotarpiu nebuvo padaryta pažangos sprendžiant šį klausimą. Komisijai tebekelia susirūpinimą perdirbto maisto klausimas ir ji toliau bendradarbiaus su Kipro Respublikos valdžios institucijomis šioje srityje.

Kaip ir ankstesniais metais, Kipro turkų prekyautojai ir toliau pranešė apie sunkumus tiekiant prekes į parduotuves ir reklamuojant savo produktus bei paslaugas Vyriausybės kontroliuojamose srityse, nes dėl to trikdoma prekyba. Prekiautojai ir toliau nurodo, kad Kipro graikų vartotojų nedomina Kipro turkų gaminiai. Taip pat minėta, kad abiejų bendruomenių prekyautojams, norintiems pradėti verslą su kita bendruomene, kyla įvairių administracinių problemų; pavyzdžiui, Kipro turkams, vykdančioms prekybą abipus Žaliosios linijos, sunku atidaryti sąskaitas Vyriausybės kontroliuojamose srityse veikiančiuose bankuose.

2.5. Prekių kontrabanda

Prekių kontrabanda išliko, o tai rodo, kaip sudėtinga kontroliuoti neteisėtą judėjimą per liniją.

¹¹ Žr., pavyzdžiui, devintąją, dešimtąją, vienuoliktąją, dvyliktąją, tryliktąją, keturioliktąją, penkioliktąją, šešioliktąją ir septynioliktąją metines Tarybos reglamento (EB) Nr. 866/2004 įgyvendinimo ir jį taikant susidariusios padėties ataskaitas.

2021 m. Kipro Respublika konfiskavo kontrabandos prekes 1 518 kartų (anksčiau – 494, 207 proc. padidėjimas). Padidėjo žemės ūkio ir gyvūninių produktų bei pieno gaminių kontrabanda. Kipro Respublika prie Žaliosios linijos taip pat konfiskavo gerokai daugiau cigarečių ir sukamojo tabako: 246 460 cigarečių ir 165 160 g sukamojo tabako (anksčiau – 78 620 cigarečių ir 103 135 g sukamojo tabako). Taip pat buvo konfiskuota 55 470 elektroninių cigarečių kapsulių ir 79 025 g kaljaninio tabako. Kitos konfiskuotos prekės – alkoholis, automobiliai, degalai, prekės, kuriomis pažeidžiamos intelektinės nuosavybės teisės, vaistai ir pesticidai. Dėl kontrabandos buvo iškeltos keturios baudžiamosios bylos apylinkės teisme. Cigarečių kontrabandos mažais kiekiais atvejai paprastai buvo sprendžiami skiriant administracinę nuobaudą ir konfiskuojant prekes.

2021 m. RSBT institucijos užregistravo, kad RSBT konfiskuotų kontrabandinių prekių skaičius taip pat gerokai padidėjo: prekės konfiskuotos 516 kartų, o 2020 m. – 138 kartus.

Kalbant apie įprastą Pilos kaimo, esančio buferinėje zonoje (Žaliosios linijos reglamento 4 straipsnio 10 dalis), prekių pasiūlą, teikiamą Kipro turkų gyventojams, RSBT administracija stebėjo ir registravo statybinių medžiagų, žuvies, cigarečių ir kitų prekių kieki.

2.6. Prekybos palengvinimas

Komisija toliau ieškojo prekybos per liniją pagerinimo būdų.

Ataskaitiniu laikotarpiu Komisija dalyvavo diskusijose su Kipro Respublikos valdžios institucijomis. Komisija taip pat rengė diskusijas su Kipro turkų prekybos rūmais dėl sūrio „Halloumi“ / „Hellim“.

2021 m. balandžio 12 d. Komisija priėmė dvi priemones, kuriomis siekiama įgyvendinti Bendrąjį susitarimą dėl laikino sprendimo dėl sūrio „Halloumi“ / „Hellim“. Šis susitarimas pasiektas vadovaujant Komisijos Pirmininkui J.-C. Junckeriui 2015 m. liepos 16 d. jo vizito Kipre metu ir turi būti taikomas iki Kipro susivienijimo. Šios priemonės yra šios: Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2021/591, kuriuo į saugomų kilmės vietos nuorodų ir saugomų geografinių nuorodų registrą įtraukiamas pavadinimas („Χαλλούμι“ (Halloumi) / „Hellim“ (SKVN)), ir Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2021/586, kuriuo dėl „Χαλλούμι“ (Halloumi)/„Hellim“ (SKVN) iš dalies keičiamas Komisijos sprendimas 2007/330/EB, panaikinant tam tikrų gyvūninės kilmės produktų vežimui taikomus draudimus Kipro saloje pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 866/2004 ir nustatantis šių produktų vežimo sąlygas.

Kai kurie Kipro turkų šviežios žuvies siuntėjai ir toliau praneša apie tai, kad sudėtinga laikytis šviežios žuvies veterinarinei patikrai nustatytų terminų Agios Dometijaus perėjimo punkte.

Komisija ragina ekonominės veiklos vykdytojus išnaudoti verslo galimybes ir palankiai vertina Kipro prekybos ir pramonės rūmų bei Kipro turkų prekybos rūmų dedamas pastangas.

2021 m. Komisija, naudodamasi TAIEX priemone, toliau telkė ES valstybių narių ekspertus, kad pagal Žaliosios linijos reglamente nustatytus įgaliojimus būtų teikiama parama prekybai per Žaliąją liniją. TAIEX ekspertai dalyvavo vykdant reguliarius bulvių ir citrusinių vaisių

gaminių fitosanitarinius tyrimus, imant medaus mėginius analizei ir rengiant atnaujintą laivų, kurių laimikiu galima prekiauti per Žaliąją liniją, sąrašą.

2.7. Sąjungos prekės, grąžintos į Kipro Respublikos Vyriausybės veiksmingai kontroliuojamas sritis po pervežimo per sritis, kurių ji veiksmingai nekontroliuoja

Kipro Respublikos valdžios institucijos pranešė, kad 1 741 prekė buvo grąžinta į Vyriausybės kontroliuojamas sritis po to, kai buvo pervežta per Vyriausybės nekontroliuojamas sritis.

3. IŠVADOS

2021 m. vėl atidaryti visi Žaliosios linijos perėjimo punktai, nors liniją kertantys asmenys turėjo pateikti įvairius su COVID-19 susijusius dokumentus, pavyzdžiui, skiepavimo pažymėjimus arba tyrimų rezultatus. Nors ir nepasiektas iki pandemijos buvęs lygis, pastebimai padaugėjo liniją kertančių asmenų.

Neteisėtai liniją kertančių asmenų skaičius 2021 m. padidėjo iki naujo rekordinio lygio. Neteisėta migracija vis dar kelia didelį susirūpinimą Kipro Respublikai.

2021 m. prekybos per liniją vertė padidėjo 31 proc. – nuo 4 693 898 EUR iki 6 151 022 EUR. Prekių, kurioms išduoti lydimieji dokumentai, vertė padidėjo 37 proc. – nuo 4 974 335 EUR iki 6 836 060 EUR. Daugiausia prekiauta statybinėmis medžiagomis, taip pat plastikais, baldais ir šviežia žuvimi.

Kipro prekybos ir pramonės rūmai ir Kipro turkų prekybos rūmai toliau glaudžiai bendradarbiavo siekdami ekonominės naudos abiem bendruomenėms.

Išliko tam tikrų kliūčių prekybai. Kipro Respublika toliau neleidžia kirsti linijos sunkesnėms nei 7,5 t Kipro turkų komercinės paskirties transporto priemonėms. Kipro Respublikos valdžios institucijos taip pat vis dar neleidžia įvežti perdirbtų maisto produktų ir su maistu besiliečiančių medžiagų, nes sveikatos apsaugos tarnybos išreiškė abejones dėl gamybos proceso šiaurinėje Kipro dalyje. Komisija Kipro Respublikai patvirtino, kad pagal taikomą teisinę sistemą leidžiama šiuos produktus įvežti per Žaliąją liniją. Komisija apgailestauja, kad ataskaitiniu laikotarpiu nebuvo padaryta pažangos sprendžiant šiuos klausimus. Komisija tebėra susirūpinusi dėl tinkamo Žaliosios linijos reglamento nuostatų, susijusių su perdirbtu maistu, įgyvendinimo ir toliau bendradarbiaus su Kipro Respublikos valdžios institucijomis, kad išspręstų šiuos klausimus.

Apskritai, nors Žaliosios linijos reglamentas tebėra veiksmingas pagrindas, kuriuo sudaromos sąlygos asmenims ir prekėms judėti į Kipro Respublikos Vyriausybės kontroliuojamas sritis ir iš jų, Komisija toliau reiškia susirūpinimą dėl apskritai nedidelio prekybos masto. Komisija laikosi nuomonės, kad pašalinus pirmiau šioje ataskaitoje nurodytas prekybos kliūtis, prekybos mastas per Žaliąją liniją padidėtų. Komisija tikisi, kad dvejų rūmų darbas siekiant suaktyvinti abiejų verslo bendruomenių ryšius padės sustiprinti ekonominius ryšius.

Šiomis aplinkybėmis Komisija toliau pasitiki geru Kipro Respublikos ir SBT bendradarbiavimu ir tiki, kad juo bus užtikrintas veiksmingas Tarybos reglamento (EB) Nr. 866/2004 įgyvendinimas. Komisija toliau stebės šio reglamento įgyvendinimą.